

Blauwtong: ‘naar 80 procent koppelimmunititeit’

Noud Janssen, Dineke Rietveld en Wilma Wolters

Het besluit van Nederlandse retail om alleen nog één-ster-kippenvlees in de schappen te leggen, de ontwikkelingen van blauwtong bij runderen en de aanpak van coccidiose bij pluimvee. Deze actuele onderwerpen bracht Agrivaknet voor het voetlicht.

In 2021 maakten Nederlandse supermarkten de keuze om op termijn alleen nog maar één-ster-kuiken in de retailschappen te hebben. In een bijeenkomst die Agrivaknet organiseerde begin oktober bleek dat dit besluit een interessante impact heeft op de kuikenvleesketen. Henri Bel van Hubbard zei in zijn presentatie dat diverse ketenpartijen regelmatig met elkaar overleg hebben en dat ook de retail daarbij aanschuift. Hierdoor realiseert de inkoper zich dat wijzigingen in aanpak een doorlooptijd van minimaal twee jaar hebben omdat ook de fokkerij hierop moet inspelen.

De pluimveehouders Willy en Ardi van Erp vertelden dat je het kuiken opnieuw moet ‘leren kennen’ en dat de voldoening van het houden van vleeskuikens toeneemt, omdat met name het antibioticagebruik verder naar beneden kan. Wel is er extra aandacht nodig voor coccidiose. Door de hogere opbrengstprijzen en meerjarencontracten is het verdien-

model geborgd. Jeroen van Driel van Stortebom/TwoSisters ziet dat de betrokkenheid van de keten met ook de retail als onderdeel, leidt tot een goede vierkantsverwaarding van het sterkuiken. De introductie van dijbeenvlees als uitbreiding van het assortiment is hier een mooi voorbeeld van.

Drie interessante zaken kwamen aan de orde in de discussie. De productie van pluimveevlees gaat hierdoor in Nederland substantieel naar beneden, door de lagere vleesproductie per vierkante meter. Ten tweede betaalt de consument de meerprijs omdat die geen andere keuze heeft in Nederland. En ten slotte: het wordt een uitdaging hoe de toename van CO₂- en NH₂-emissie per geproduceerde kg vlees te verantwoorden.

Blauwtong: naar 80 procent beschermd
Monique Driessse zag in september 2023 zelf wat voor vreselijk drama blauwtong serotype 3 was en was dan ook verheugd dat haar werkgever een vaccin op de markt bracht. Driessse is rundveedierenarts bij farmaceut Boehringer Ingelheim en ondersteunt dierenartsen en veehouders. Op de Agrivaknet-bijeenkomst ‘De impact van blauwtong op de veehouderij’ pleitte zij ervoor te streven naar 80 procent koppelimmunititeit. “Wil je van blauwtong afkomen, dan moeten we minimaal 80 procent beschermde dieren hebben in Nederland, beter nog met zones waar het 95 procent is. Liefst bereiken we dat percentage voor mei 2025, als de knutten weer actiever worden.”

Immunititeit op dierniveau
Hoe hoog het percentage koppelbescherming in Nederland op dit moment is, is niet bekend. Driessse: “Vorig jaar bleek na prevalentie-onderzoek dat het op dierniveau gemiddeld op 23 procent lag, maar dat verschilde erg per gebied en was alleen onder melkgevend koeien vastgesteld. Het percentage zal op dit moment hoger liggen, omdat veel meer dieren een infectie hebben doorgemaakt en omdat er is gevaccineerd. Ik hoop dat er dit jaar weer prevalentieonderzoek

Coccidiose en blauwtong
Actuele onderwerpen kwamen aan bod in de bijeenkomsten.
Foto's: Noud Janssen

Masterclass coccidiose

Of je nu met vleeskuikens, (opfok)legpluimvee of juist met (opfok)ouderdieren werkt: coccidiose komt in elke stal voor. Deze parasitaire infectie kan flinke gevolgen hebben voor de gezondheid en de productie van pluimvee. Agrivaknet organiseerde in samenwerking met MSD Animal Health en kennismakelaar Dineke Rietveld een masterclass speciaal voor erfbetreders in de pluimveehouderij. De masterclass was gericht op het vergroten van de vaktechnische kennis van de deelnemers op het gebied van coccidiose en coccidiose-management. Deelnemers leerden over managementstrategieën zoals recirculatiemanagement en methoden om de impact van coccidiose in de praktijk te verminderen, zoals vaccinatie.

De masterclass bood volop mogelijkheden om ideeën uit de praktijk te toetsen. Franny Pecher van MSD Animal Health combineerde moeiteloos de theorie met haar onderzoekservaringen in de praktijk. Twee pluimveehouders vertelden over de impact van coccidiose op hun bedrijf en de wijze waarop zij hun coccidiose-management hebben vormgegeven. Al met al gaf de masterclass de deelnemers nieuwe inzichten, die ze direct toe kunnen passen in hun eigen werk.

De masterclasses in 2025 gaan over het thema voeding. Wil je op de hoogte blijven van de masterclasses van Agrivaknet, schrijf je dan in voor de nieuwsbrief via agrivaknet.nl/nieuwsbrief.

gebeurt om het beschermingspercentage vast te kunnen stellen.” Driessse is benieuwd naar de omvang van de immunititeit. “Ik denk dat alle bedrijven wel een of meerdere dieren hebben gezien met verschijnselen van blauwtong. En 10 zieke dieren is natuurlijk veel, maar als je een bedrijf hebt met 120 koeien, zit je daarmee nog lang niet op 80 procent bescherming.” Driessse waarschuwt om bij lage prevalentiecijfers niet te denken: ik heb het niet, ik hoef niet te vaccineren. “Een lage prevalentie betekent dat je onbeschermd bent. En dat je dus juist moet vaccineren om beschermd te zijn tegen de infectie.” Een dier kan bescherming tegen blauwtong verkrijgen door de infectie zelf door te maken – het wordt dan (erg) ziek maar is waarschijnlijk levenslang beschermd – of door vaccinatie. De bestaande blauwtongvaccins verschillen in het moment waarop dieren na vaccinatie beschermd zijn en het is nog niet bekend hoe lang de bescherming aanhoudt. “Ook als er dit jaar gevaccineerd is, adviseren we om komend voorjaar opnieuw te (her)vaccineren, om straks het hele seizoen beschermd te zijn. Gebaseerd op kennis over blauwtongvaccins met andere serotypen verwachten we dat vaccinatie ongeveer een jaar beschermt.”

Verticale overdracht

Zeker het vaccineren van runderen die de infectie niet hebben doorgemaakt, kan bijdragen aan een betere populatiebescherming, zegt Driessse. Ten eerste omdat runderen lang virus bij zich kunnen houden, wel twee tot soms vijf maanden, en dus gedurende die periode een knut kunnen infecteren. Ten tweede omdat er bij runderen verticale overdracht plaatsvindt: een koe die tijdens de dracht geïnfecteerd raakt met blauwtong kan een kalf voortbrengen dat met virus wordt geboren. Dit kalf is dan een nieuwe infectiebron voor knutten. Driessse noemt andere voordelen van vaccinatie: “Door vaccinatie kan het virus zich in het lichaam minder goed vermenigvuldigen waardoor er minder virus in het bloed zit. Dat maakt de kans kleiner dat een geïnfecteerd dier een knut infecteert. Hierdoor kan een uitbraak uitdoven – daarom is koppelbescherming zo belangrijk. Ook voorkomt vaccinatie dat dieren (ernstig) ziek worden. De symptomen zijn minder heftig waardoor dieren minder lijden en er minder economische schade is.”

Agenda

CO₂-footprint in de varkenshouderij. Waar staan we en wat gaan we nog tegenkomen?

Naast dierwaardige veehouderij en ammoniakemissie wordt met name de CO₂-voetafdruk de komende jaren een belangrijk onderwerp. De stuurgroep varkenshouderij organiseert een themabijeenkomst op de locatie Nijsen Company in Veulen/Venray. René Veldman van de Rabobank en Hans Hectors van ForFarmers zijn de keynotesprekers.

Datum: Maandag 25 november
Tijd: 15.00 – 20.00 uur
Locatie: Nijsen Company, Veulenseweg 20, Veulen
Kosten: Leden € 60,- (ex. btw)
Niet-leden € 95,- (ex. btw)
Meer informatie: www.agrivaknet.nl

Advies: komend jaar (her)vaccineren tegen blauwtong